

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 8 kor. | Negyed évre — — — 2 kor.
Fél évre — — — 4 " | Egyes szám ára — — — 16 fill.
Nyilttér soronként 30 fillér.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **Ilf. Szántó Károly.**
Kiadóhivatal: **Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.**
Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adtnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

A falusi jegyzők közjogi helyzete.

Irtta: Szánthó Károly lemhenyi körjegyző.

A törvényhozás és a legfelsőbb intézőkörök, a közvélemény, a szaklapok s a napi sajtó nyilvánosan elismerték azt, hogy a községi életben a vezető és intéző szerepre egyedül a falusi jegyzők vannak hivatva, ezek dacára a belügyminiszteriumban azon álláspontra helyezkedtek, hogy a falusi jegyzők még egy adófőkönyvi kivonatot sem írhatnak alá a bíró nélkül s hogy a jegyző által aláírt ily kivonatok nem tekinthetők közokiratoknak. Ezen intézkedés olvasható a „Belügyi közlöny“ 1914. évi május hó 3-án 20. számban megjelent 35670/914. sz. elvi jelentőségű miniszteri határozatban.

Mielőtt az ily ferde intézkedések tartahatalanságára vissza-térnénk, ki kell jelentenünk azt, hogy úgy a belügyminiszteriumban, mint a pénzügyminiszteriumban — ahol közösen kovácsolták össze a torz-szülöttet — úgy lát-szik, hogy a miniszteri tanácsosok és osztálytanácsosok az ily természetű fontos ügyekkel nem törődnek, hanem kezdő gyakornokok intézkedéseit „Dobzse László“ módjára aláírják, vagy a miniszterrel aláíratják, anélkül, hogy ezen közjogi kérdés felett legkevésbé is

elmélkednének. Hiszen a községi bírók az adófőkönyvek szerkesztésében, ha ahhoz értenének is — ami nem áll — részt nem vesznek, mert az adófőkönyv alapjául szolgáló lajstromokat — kivéve — a III—IV. oszt. tőkekamat és életjáradékadó, bányaadó és haddiját a falusi jegyzők vetik ki és az összes adónemeket ők írják elő az adófőkönyvben, s mind eme főkönyveket nem a bíró, hanem a falusi jegyzők írják alá. Hát ily viszonyok között minő közhitelességet biztosíthat a bíró aláírása ezen adófőkönyvi kivonatok, amidőn ő annak szerkesztésében legkisebb részt sem vett. Aki a polgári házassági törvényt csak hirből is ismeri, még az is megbotránkozik a fennebb idézett miniszteri rendelet közjogi felfogásának furcsaságában, mert a házasságkötések, amelyeket rendesen a falusi jegyzők eszközölnek, bírnak a közokiratok azon jellegével, mint a kir. közjegyzői közokiratok.

Hát a törvényhozás a polgári házassági törvény megalkotása alkalmával, miért nem mondotta ki azt, hogy a házasságkötésnél felvett jegyzőkönyveket a falusi bírónak is alá kell írniok, mert enélkül a házasságkötés actussa nem bír a közokiratok jellegével? Menjünk tovább: a községekben vezetett adófőkönyvek tulajdonképpen nem is

közokiratok, hanem csak nyilvántartások. Így határozott a volt közigazgatási-bíróság 1888. évben 326. szám alatt kiadott döntvényében.

Most, amidőn a községi közigazgatás jövő fejlődésének biztosítékát úgy a törvényhozás, mint a közvélemény a falusi jegyzőkben látja elérhetőnek, nevetségesnek tűnik fel előttünk, hogy az utóbbi időkben alkotott törvények és jogszabályokban, nevezetesen a rendőri büntető eljárást szabályozó 65000/909. b. m., 70000/914. f. m. (legeltetési társulatok alapszabályai az osztatlan közös legelőkről) rendeletek — különösen a kisközségekben az összes eljárást és ezzel kapcsolatban a jogok és köteleességek teljesítését a községi bírókra ruházzák, akik a legtöbb helyen még az írás mesterségében is, bátran jelentkezhetnek a főszolgabiráknál a most folyamatban levő vizsgálatok kiállításának sikertelenségével.

A sérelmezett belügyminiszteri elvi jelentőségű határozat egyáltalában nem alkalmas arra, hogy a falusi jegyző tekintélyét emelje, hanem igenis alkalmas őt lesújtani oda, ahonnan felemelni később nagyon bajos lesz . . . Az 1877. évben alkotott XXII. t.-c. amely — sajnos — még is érvényben van, sem látja szükségét annak, hogy a falusi jegyzők oly nélkülözhető közegeknek tekintessen, mint amily

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Lemondás.

Szegény szívem, mondj le ja reményrül,
Boldog te nem lehetsz soha;
Neked csak bánat jut ki részül,
A sors hozzád oly mostoha.

Lemondás, mutatja forró könnyed.
Egyébre, másra mér' tekintenél?
Lemondás ad csak üdvöt néked:
A te reményed már nem él.

Egy kislányhoz.

Te még erős vagy, te még remélhetsz,
Szegény, szegény kis gyermekem? . . .
Lásd, én már nem tudok remélni,
Csak zokogni, sirni csöndesen.

Siratok mindent, ami szép volt:
Tavaszt, virágot, napsugárt.
Nevetni már sohase szoktam;
Nekem a nevetés megárt.

Ne is nézz rám, te édes kislány,
Ne lássad vérző lelkemet,
Ne láss egy szomorú, siró embert,
Akit a bánat eltemet . . .

Te még erős vagy, te még remélhetsz,
Szegény, szegény kis gyermekem? . . .
Légy csak erős, óh csak remélj:
Hisz' m a g a m n a k szól énekem!
Rozsondai Győző.

„Messias“.

Oratorium 3 részben Händel György Frigyesztől.

Előadatik a szászvárosi „Liedertafel“ és a szászsebesi „Musikverein“ által 1914. június 14-én a szászvárosi lutheranus templomban.

Valamint 2 év előtt egyesült a szászvárosi és szászsebesi dalegylet Mendelsohn hatalmas oratoriumának, „Elias“-nak impozans előadására, épen úgy adta elő tavaly ugyanez a két dalegylet Schumann rendkívül kedves és költői „Paradies und Peri“ című oratoriumát. Mindkét rendkívül hatásos és sikerült előadás még élénk emlékezetünkben van.

Az oratorium költészet harmadik hatalmas példányaként Händel „Messiása“ kerül előadásra 1914. június 14-én városunkban először.

„Messias“, Händel legnevezetesebb oratoriuma a zeneköltészet azon termékeinek legelsői közé tartozik, melyről nem csak zeneértőknek és zenekedvelőknek, hanem minden művelt embernek tudomással kell bírnia.

Az oratorium tartalma: a Megváltó és világmisziójának története. Szövegét Händel maga állította össze bibliai mondatokból és pedig oly leleményességgel, hogy oly nagy elméket, mint Klopstock — ki maga is szerzője egy messiadának — Herder és Göte, bámulatba ejtett geniálitásával, mellyel a szöveget összeállította.

Jézus személye az oratoriumban nem lép föl, nem kerül színre, ami Bach János Sebestyénnek, Händel nagy kartársának passió oratoriumaival szemben különösen említésre méltó. Ugyancsak ki van kapcsolva ezen műből minden felekezeti vonatkozás is. A költő feltételezi, hogy a Jézus személyére vonatkozó események általános keresztényi szempontból ismeretesek és ezen eseményeket mintegy az elmúlt évezredek magaslatán állva tárgyalja, mely magaslat előtt minden, a mi személyes és véletlen, elvész.

Erre a szövegre oly zenét irt Händel (szül. 1685. február 23. Halleban, meghalt 1759. április 14-én Londonban), mellyel a nagy mester felülmulta önmagát. Recitativák, ariosók, áriák, kórusok és tiszta hangszertételek váltakoznak a mű gazdag zenéjében. Mindezen dallam-alakzatokban káprázatos zenei kincs

enek az idézett törvény 23. §. a. pontja, 30. §. 3. bekezdésében expressis-verbis megírva vannak, ahol a községi bíró a községi bíraskodási ügyekben a jegyzőkönyv vezetésére akármelyik írástudó lakost meghitelvén meghívhatja s a hol világosan az is ki van mondva, hogy a községi bíróság elé tartozó ügyekben az idézvényt a bíró rendeletére a jegyző köteles kiállítani.

Ezen törvény 37 évet élt le, a gyakorlat kétségtelenül beigazolta, hogy az abban lefektetett irányelvek a falusi jegyző közreműködése nélkül a halottas kamarába kerültek volna.

Még megemlítést kell tenünk arról is, hogy az esküdtbírósról szóló 1897. XXXII. t.-c. 10. és 11. §-ai is kacagtató intézkedéseket tartalmaznak, mert az alaprajstromok szerkesztését s a felszólamlási jegyzőkönyv vezetését kizárólag a falusi bíró hatáskörébe utalják, aki a gyakorlati életben még egy firkantással sem járul ezen munkálatok összeállításához, de ugyezen, mint a fennebb felsorolt munkálatok nem teljesítéséért, avagy a hanyagságokért a felettes hatóságok nem a jogokkal és köteleességekkel felruházott bírót, hanem azt a minden jogkör nélküli falusi jegyzőt teszik felelőssé, büntetik és fegyelmezik a végtelenségig, akinek még annyi hatásköre sincsen, hogy egy községi éjjeli őrt felfogadhasson, avagy elbocsájhasson.

Az 1903. évi VI. t.-c., amely az utlevél ügyéről szól s főképpen az annak alapján kiadott 70000/1904. sz. belügyminiszteri rendelet félremagyarázhatatlanul kimondja, hogy az utlevéllap kiállítása az előljáróság (bíró, jegyző) feladatát képezi, amit az esetleges aggályokra nézve eszközölt puhatalás útján a falusi jegyző állít ki s azt a bíróval együtt írják alá, amely utóbbi, rende-

sen születésétől fogva a községben lakik s a lakosság családi és egyéb viszonyait körülményesen ismeri — határozatlan kijelenti, hogy utlevéllap kiállítását a községi bíró részére az utlevéllap kiállítását semmi féle körülmény nem gátolja — s így az utlevéllap kiállítását a folyamodó meg is kapja s azzal Romániába utazik, de a határszéli rendőrség ébersége kideríti azt, hogy az utazó nem magyar honos, mivel ezelőtt 4 évvel egy francia alattvalóhoz ment férjhez, amit — természetesen — a folyamodó az utlevéllap kiállításánál eltitkolt.

Most már mi következik? Megindul a nyomozat, amely kideríti a valódi tény-állást és ennek eredményeként a falusi jegyzőt, aki a felet nem ismeri, megbírságot 60 K-ig s a községi bírót pedig — aki az utlevéllap kiállítását aggálytalannak jelentette ki — még csak kérdőre sem vonják.

Hát ezek az anomáliák legtöbb vármegyében napirenden vannak s mind ezeknek egyedüli oka az, hogy a felettes hatóságok a tételes törvényeket és jogszabályokat félre dobva, a gyakorlati élet által kidomborodott, de tényleg nem létező jogifelfogások alapján felelősséggel terhelik a falusi jegyzőket, akik közjogi szempontból itélve, csakis az egyéni nézetek téves utjain barágnak.

Mindezekből csak azt concedálhatjuk, hogy a falusi jegyzők mai állása — szolgálati pragmatika nélkül — a felsőbb hatósági közegek tetszés szerinti szeszélyeinek annyira kivannak téve, hogy a legtisztább és legodaadóbb munkálkodás mellett is, állásuk a legingadózóbb talajra van építve . . .

Hunyadvármegye tavaszi közgyűlése.

Hunyadvármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 27-én tartotta tavaszi rendes közgyűlését M a r a László főispán elnöklété alatt.

rejlük mélységes tartalommal és fantáziával költve. A műben előforduló pásztoridilleket az ezeknek megfelelő színekkel ép oly kedvesen színezi ki, mint amily hatalmas életerőt önt bele zenéjével a világot mozgató eseményekbe. 26 oratoriumának egyikét sem írta meg oly változatos és mindvégig lankadatlan erővel, mint a „Messias“-t. A korusok legtöbbje zeneművészeti remek és megkapó, költői alkotás, koronája ezeknek a világhírű „Halleluja“ a minden idők leghatalmasabb zenei alkotása. Amidőn a „Messias“-t Londonban először adták elő (1743. márc.) és a kar a Hallelujából „Denn Gott der Herr“ . . . részlethez érkezett, az egész közönség a jelen volt királlyal együtt önkéntelenül felemelkedett ülőhelyéből s szent borzadályai hallgatta végig a remekművet. Azóta Angliában mindenki feláll, amikor megszólal Händel „Hallelujája“.

Mindezekről eltekintve a „Messias“ Händel összes dalművei közül a leggazdagabb, gyönyörű szép és solókban tartalmas.

A dalmű előadása rendkívül impozánsnak ígérkezik. A közreműködő két dalegyletnek mintegy 120 tagja vesz részt az előadásban. A „Soló“-kat M i h a c s e k (sopran), Kertsch

(alt) bécsi urnők és F e r n e n g e l ur (basszus, Szászváros) adják elő a tavaly már bemutatott és most is emlékezetes művészettel. További sólista (tenor) kit még nem hallottunk: F ä l b l Károly ur (Wien), aki mint a tenoristák emi-nens képviselője, kitünő hirnévnek örvend, amint ezt wieni, prágai, karlsbadi kritikák bizonyítják. A zenekar újra a helybeli katonazenekar tagjaiból fog állani, ezuttal azonban kiegészítve helybeli műkedvelő urakkal. A hatalmas apparatus betanítása és vezetése S c h m i d t Albrecht karmester ur már ismert és külön dicséretre nem szoruló szakértelmére van bízva.

Biztosra vesszük, hogy olvasóink közül senkisé fog távol maradni ezen — városunk kulturális életében esemény számba menő — előadástól s mindenki igyekezni fog részessévé lenni az elsőrangú műelvezetnek, melyet a fentt jellemzett előadás ígér.

„Tele van a város akácfavirággal“.

kedves olvasóm. Veszed-e észre? Megrezegeti-e orrcimpádat e gyönyörű fehér virág finom illata? Jöjj velem, sétáljunk egy keveset a sétatér akácfái alatt. Bennem, mit minden e világon, a virág illata is gondolatokat

Az ülés lefolyásáról az alábbiakban számolunk be:

Fél tízre járt az idő, amikor C s u l a y Lajos h. alispán S i m o n Ferenc elnöklété alatt egy küldöttséget kért fel, hogy a főispánt a terembe meghívják. A diszmagyarban megjelent főispánt élénk éljenzéssel fogadták, aki üdvözölve a megjelenteket, bejelentette, hogy dr. A p á t h y Árpád tiszti főügyész távolléte miatt az ülés tartamára a tiszti főügyészi teendők ellátására dr. S c h u l h o f Zsigmond tb. tiszti főügyészt kérte fel. Most egy ünnepies pillanat következett. A főispán a következő beszédet mondotta, mit a tagok állva hallgattak végig:

Kossuth halála.

Engedjék meg, hogy amidőn a közgyűlést megnyitottam nyilvánítom, közéletünknek egy sajnálatos és szomorú eseményéről emlékezzem meg, amelyről a múlt napokban értesült az ország. Közéletünknek egy kiváló alakja, Kossuth Ferenc orszgy. képviselő, volt kereskedelmi miniszter hunyt el, megszabadulván a halál által egy hosszas betegség kínos fájdalmaitól. Midőn megemlékezem eme fájdalmas tényről, nemcsak az emberbaráti érzésnek engedek, nemcsak a nagy név örökséről emlékezem, aki ezen örökségnek egész súlyát viselte vállain, de megemlékezem a férfuról, aki közéleti és államférfiúi működétével kiváló érdemeket szerzett. Nem tartom alkalmasnak a pillanatot, hogy az elhunyt életének lefolyását előtárjam, de indítványozom, hogy a közgyűlés Kossuth Ferenc halála felett sajnálatának és fájdalmának adjon kifejezést, ezt jegyzőkönyvben megörökítse és erről az özvegyet jegyzőkönyvi kivonatban értesítse.

Az indítványt egyhangulag elfogadták. A főispán egyuttal bejelentette, hogy Dr. K ö r m e n d y Gyula járásorvost tb. megyei főorvossá, Székely Sándor és Rimbás Győző szolgabírókat pedig tb. főszolgabírákká nevezi ki.

A jegyzők fizetése és nyugdíja.

A miniszteri leiratok közül, mint rendkívüli fontosságú, a jegyzői nyugdíjalapnál mutatkozó hiány fedezésére vonatkozó belügyminiszteri rendeletet emeljük ki. Ismeretes, hogy a jegyzők nyugdíjalapja az utóbbi időkben történt tömeges nyugdíjazások következtében igen válságos helyzetbe jutott és annak szanálására

ébredt. S ha van valaki, egy türelmes, jóindulatú lélek, akivel gondolataimat — e szerény, töredezett sóhajokat — közölni tudom, úgy érzem, mintha megkönnyebbülne a lelkem. Pedig nem könnyebbül meg, érzem, tudom. Csak látszat . . . A látszat pedig mindig csal, mint egy boltos, aki fenyőmagot kever a bors, téglaport a paprika közé. De hát nem látszat-e az egész élet? . . . És mégis jól esik beszélnem. Jer, jer, drága olvasóm, ki tán hozzám hasonló érzékeny lélek vagy, fűzd a karomba karodat és hallgasd együtt velem, „mit susog a fehér akác hervadozó virága“.

Ha kikacagsz, hogy megint a Reviczky nevét említem, úgy is megteszem, hiszen én az akácot már csak azért is szeretem, mert ő is említi, aminthogy a rózsát is jobban kedvelem, mióta tudom, hogy az ő kedvenc virága volt. Hogy hol említi? Emlékezz csak vissza, kérlek, bohó gyermekkorodra, mikor „Imakönyvem“ c. költeményét tanultad. (Aranykötésű imakönyvet . . .). A megénekelt imakönyv nevelőanyjának emléke, aki „meghült és meghalt“. A költő alig négy éves volt ekkor.

„Nekem úgy tetszik, hogy csak egyszer Fehér ruhában láttam őt.

feltétlenül szükség van, mert ellenkező esetben az alap maga elfogyna a reá nehezedő kiadások következtében. A belügyminiszter leirata szerint az állam nem segíthet, tehát községi hozzájárulásra van szükség. Határozatba ment, hogy a vármegye 1913. évi egyenes adójának arányában 2.5% pótdót szavaznak meg, egyúttal kimondják, hogy az újonnan belépő tagok díját négy éven át befizetendő 30%-ra emeli fel. Ezt névszerinti szavazással fogadták el.

Bemutatták a jegyzők és segédjegyzők illetményeinek az 1913. évi LX. t.-c. értelmében való szabályozására vonatkozó előmunkálatokat. A fizetések kiegészítésére és a kiérdemelt korpótlékokra összesen 350,679 K 99 fill. szükséges. Ebből a községeknek 150,693-08 K, az államra pedig 199,986-91 K esik.

Egy interpelláció körül.

Dr. Vlád Aurél a választók írás-olvasási vizsgáját teszi szóvá. Most folytak le a választójogosultak írás-olvasási vizsgái, amiken a legtöbb bizottság objektíve járt el, kivéve a marosillyei, vajdahunyadi és algyógyi járásokat, ahol főleg a román nyelvű vizsgázókkal szemben tendenciózusan jártak el. Például Marosillyén olyan embereket buktattak meg, akik úgy írnak, hogy miniszterek is lehetnének. Leírásra amerikai helyneveket, Marosillyén cseh cégneveket diktáltak. Sok helyütt a román helyesírással írókat és olvasókat azért buktatták meg, mert a román orthografiának megfelelőleg írtak vagy olvastak. Akik visszaélnék a törvény adta jogukkal, azok rossz szolgálatot tesznek a törvénynek, mert csak növelik az agitációt ezen törvény ellen, de másrészt a közhivatalnok tekintély is csorbát szenved. Kérde az alispánt, hajlandó-e ezen visszaélések ügyében vizsgálatot indítani.

Csulay Lajos h. alispán válaszában ismertette részletesen az egyes bizottságok összeállítását és működési módozatát. Nem látja helyét a vizsgálatnak azért, mert azokat a közig. bizottság, tehát az alispán felett álló közig. szerv. küldötte ki, de másrészt a törvény szerint ezen bizottságok határozata megfélebbezhetlen.

Négy indítvány.

Dr. Haragas Ádám indítványt adott be, hogy írjon fel a vármegye a kereskedelmi

miniszterhez a Maros folyó szabályozása és dévai kulturmérnöki hivatal felállítása céljából.

Kontz Domokos és társai indítványozzák, hogy írjon fel a vármegye a pénzügyminiszterhez, hogy ejtse el a Magna-Curia átalakítására vonatkozó terveket, hanem építse fel a már régóta tervezett pénzügyi palotát és a Magna-Curiát engedje át muzeális célokra.

Dr. Rosenberg Ignátz indítványozza, hogy írjon fel a vármegye a kormányhoz, hogy az országos betegápolási alaphoz adjon 500.000 korona segélyt a dévai és körösbányai kórházak átalakítására, valamint a hátszegi és szászvárosi járási kórházak felépítésére. (A sok korcsma mellett elférne egy kórház. Szedőgyerek.)

Mindhárom indítványra vonatkozólag aként határoztak, hogy felírják a kormányhoz és ezen feliratokat egy nagyobb számú küldöttség adja át.

Buday János azt indítványozta, hogy Dr. Szekfü könyve által Rákóczy dicső emléke ellen elkövetett galád támadás felett fejezze ki a közgyűlés megvetését, az akadémiának azon eljárása felett pedig, hogy ezt a művet kiadta — megbotránkozását. A közgyűlés az indítvány első részét elfogadta, a második felett azonban napirendre tért, mert az akadémia eljárásának bírálatára nem érzi magát hivatva.

Az alispáni jelentés.

Az alispáni jelentés bírálatát először Dr. Damián Vazul román nyelven elmondott beszéde vezette be, akinek beszéde után igen alapos beszédet mondott Mihalusz Sándor brádi erdőfőmérnök. A statisztika mutatja, — ugymond — hogy vármegyénk buza és kukorica termése nem fedezi a vármegye szükségletét úgy, hogy február havától kezdve már pénzért vásárolja a nép az élelméhez szükséges gabonát. Eddig ezt a pénzt marhatenyésztésből szerezte meg a paraszt ember, de az a tapasztalat különösen a zarándi részeken, hogy a marhatenyésztés felényire süllyedt. Arra remény sem lehet, hogy a marhatenyésztés rövidesen odafejlődjék, ahol volt. Reá kell tehát mutatni egy új keresetforrásra. Ma ott állunk és ténylegi tapasztalatból mondhatja, hogy egy három holdas hunyadvármegyei almáskert a második évben már 3200, a harmadikban 5800 koronát jövedelmezett. Arra kéri tehát

a h. alispánt, hogy forszírozza a járási faiskolák felállítását, azokat fejlessze, mert a meglevők közül úgy sem lehet annyi oltványt előállítani, mint amennyire szükség van. Adják azt a népnek ingyen és támogassák a gyümölcsösök létesítésében. Hisz ma már az erdélyi dió világcikk, az erdélyi Jonathán alma métermázsájáért pedig 100 koronás árat lehet elérni. Ha ezt keresztülviszik, úgy rövid idő alatt elérhető lesz, hogy anyagilag független, megelégedett népet kormányoznak.

Csulay Lajos h. alispán azonnal válaszott. Mindkét dolog, úgy a gyümölcsstermelés, mint a marhatenyésztés mezőgazdasági programjának főpontjait képezik. A marhatenyésztésre vonatkozó megjegyzés azonban nem áll meg, mert épen az alispáni jelentésben közölt statisztika bizonyítja, hogy a marhaállomány a múlt évben szaporodott, csak a sertések száma esett.

Dr. Vlád Aurél az évi jelentésben nem látja indokolását annak, hogy mi okozza a kisebb patakok árvizeit. Az, hogy a községek nem gondoskodnak a vizek levezetéséről. A tagosítás alkalmával vízlevezetésre előkészített területeket a lakosság beültette és ennek a következménye azután az, hogy sokszor kis patakok nagyobb károkat okoznak, mint a Maros.

Dr. Ulain a legnagyobb elismerés hangján tud csak nyilatkozni a jelentésről, de azért még mindig vannak teendők óriási mértékben, főleg közgazdasági téren.

Osváda román nyelven bizonyította a jelentés hibáit, különösen a számadatok előző eredményeit sorolva fel az előző jelentésekkel való összehasonlítás nyomán.

Dr. Pap János fejezetenként boncolgatta másfél órán keresztül az alispáni jelentést és tárgyilagos fejtegetéseivel, sokszor konkrét esetek felsorolásával reámutatott a közigazgatásnak apróbb, sokszor rejtett sebeire, melyek orvoslásra várnak.

A hosszú beszéd belenyult a délutánba, már két óra felé járt az idő, mikor végre a szónok befejezte beszédét és a közgyűlés tagjai ebédelni mehettek. A gyűlést délután fél négy órakor folytatták.

Keblü ügyek.

Délután fél négy órakor folytatták az alig abbahagyott ülést, amikor is a keblü ügyekre került a sor. Igen nívós, alapos vita indult meg a gyámpénztári szabályrendelet módosítása körül. A szabályrendelet egyik pontjára ugyanis az volt az állandó választmány javaslata, hogy „kiskoruaknak házakra kizárólag csak a rendezett tanácsu városokban és járási székhelyeken és kiskoruaknak egyáltalán csak kivételesen engedélyezhető kölcsön”. Dr. Pop Jusztin és Dr. Vlád Aurél azt vitatták, hogy ez a tervezet nem állhatja meg a helyét, mert a gyámpénztári kölcsönök a leghumánusabb kölcsönök és ebben épen a kiskoruakat kell részeltetni, hogy a kiskoruak tőkájével a kiskoruak segíthessenek. Ez annyi lenne, mintha a kiskoruakat egyenesen kiakárnák szolgáltatni a nagy kamatokat szedő pénzintézeteknek. Az ellenvéleményt Dr. Schulhof és Dr. Ulain védtek, mert a kiskoruaknak adandó kölcsönöknél veszélyeztetve látják a gyámpénztári tőke szekuritását és mobilitását. Amikor beható, hosszas vita után szavazásra került a sor, az állandó választmány javaslata mellett 17, ellene 16 szavazat adódott le, ellenben a módosítás másik részét, hogy kiskoruaknak egyáltalán csak kivételesen adandó kölcsön, 18 szavazattal 15 ellenében elvetették.

A központi választmányban megüresedett helyekre Cseh Lászlót és dr. Moldován

Tavaszi volt ép', a kedves akác
Virágozott a ház előtt."

A kedves akác! Nézd, kérlek, milyen gyönyörű fürtökben omlik a levelek közé. Mintha szöke fürtöket látnék, amelyek egy hónyakra hullanak és megmozdítanak sok-sok érzékeny husdarabot, mely szívnek nevezetnek. A szív hevesebben dobog: kip-kop, kip-kop, az arc kipirul, a fül elvörösödik, a torok összeszorul, a száj vonaglik, mint a haldoklóé, semmit se mond; csak a kar nyul gépiesen a kalap után, amely leívelődik a forró fejről, hódolattal köszönteni a szöke fürtöket s a kék szempárt: a buzakalászt s a buzavirágot... A köszöntött kedves jég hidegen szól: „Jónapot!” fejét se biccenti, arra se néz, úgy mondja, hogy „jónapot”. Vajjon ilyenkor „mit susog a fehér akác hervadozó virága”? Haj, haj! Istenem, hát miért nem lehet mindenki boldog?... Miért vannak, akiknek fáj az akác virága is?...

Virágillat, muzsikaszó, vidám párok kacagása... miért nem tudjátok fölvidítani a lelketeket? Miért nem biztatjátok, hogy reméljen, hiszen övé az élet, mely ezer örömet kínál? Miért nem rajzoltok elébe zöld mezőt őszi hervadás helyett? Tudom miért. Azért,

mert a lelkeknek rátok vetített képét tükrözték, ti gyönyörű fehérségek. A lelkek pedig sebzett madár; repül, repül, mert megszokta, de csak egy kis szél kell neki s már összetörve rohan a porba. Virágozhattok, illatozhattok, csudaszép illatok, én nem mézet, hanem mérget szívok finom csészétekből s ez a mérge, fájdalom, lassan, nagyon lassan öl. Pedig milyen jó volna most mulni el, mint a virág, s pihenni akácillatárja alatt, álmodozni arról, ami szép, míg fenn „kis madárka zeng az ágon...”

Haragszol, szíves olvasóm? Nem tehetek róla. „Én már ilyen vagyok”, mint Nebántsvirág mondaná. Ha te mást olvassz ki a fehér virágok imbolygásából, szivemből örvendek.

Csak egy pillanatra még. Énekeljük el, de halkan, hogy „csak a jó Isten hallja”, mint a mulató főhadnagy úr mondaná a cigányoknak, azt a nótát, hogy „mit susog a fehér akác hervadozó virága.”

„Susogj, susogj, fehér akác,
Hervadj el a szivemmel.”

Ha szívünk nem tud elhervadni, mint az agáca lombja, legalább ábrándozzunk róla. Ez is valami.

R. Gy.

Szilviust választották be, míg a mezőgazdasági bizottságba Csős Gábort és Sebesi Farkast.

Megüresedett az alpestesti, petrosényi, vajdahunyadi és romoszi kerületben egy-egy bizottsági hely lemondás folytán. Ennek következtében a választást június 19-ére kiírták.

A tárgysorozat több pontját gyorsan lemorszolták ezután és este 7 órakor az ülés végét ért.

Júraút a Kárpátokban.

A versenyzők átvonlása Szászvároson.

A „Királyi Magyar Automobil Club“ május 24-től 31-ig, körülbelül 2500 kilométeres utvonalon versenyt rendezett, amelyen 35 versenyző vett részt. Ezen turaut főcélja nem gyorsasági verseny volt, hanem az automobil ipar fejlesztése és az idegen forgalom növelése.

A turautban résztvevők f. hó 29-én vonultak át Szászvároson. Már a korai órákban látható volt bizonyos szokatlan élénkség. Az országuton végig katonai őrszemek állottak, akik trombita jelszóval értesítették a várakozó nézőközönséget az érkezésről. Az első két automobil — amelyen a célbíró és döntőbizottság volt — valamivel d. e. 9 óra után érkezett meg. Ezeket követte kisebb-nagyobb időközökben aszerint, amint az indulási helyről — Brassóból — előbb vagy utóbb indult el, a többi 35 automobil. A versenyben résztvevő egyes gépek vezetői a következők voltak:

Név.	Gyártmány.
Friedrich István	Benz
Sahlmann Karl	Benz
Chrambach Frigyes	Opel
M. Walter v. M.	Gräf & Stift
Heine Wilhelm	Benz
dr. Frohner Román	Austro-Daimler
Gschwindt Ernő	Fiat
Urban Zsigmond	Fiat
Kobek Kornél	Puch
Dollfuss Róbert	Delaum.-Belev.
gr. Kolovrat S.	Laurin & Klem.
Kornfeld Emil	Austro-Daimler
Ij. Schneller Jenő	Fiat
Niebel Hans	Benz
Delmár Walter	Benz
Pfanz Jean	Benz
Pollack Ottó	Benz
gr. Orsich Gyögy	Adler
Vértes V. István	Rába
Gráber Ernő	Rába
dr. Greissing Karl	Laurin & Klem.
Siercke Róbert	Austro-Daimler
Schweizer Alfréd	Anstro-Daimler
Prohner Románé és Pásztélyi Jeanette	Mercedes
Köhler László	Hupmobile
Werlin Jaques	Puch
Höcker Frigyes	M. A. G.
Kövév Viktor	M. A. G.
Fejes Jenő	M. A. G.
Szilberleitner József	M. A. G.
Waszky Rudolf	Peugeot
Dáhmér Gyula	Chevrolet
Posselt gyula	Benz
Br. Madarassy B. I.	Fiat
Héger Jenő	Austro-Daimler.

Minden autó az érkezési idejétől számítva egy órát töltött Szászvároson.

A pihenő állomás a „Transylvánia“ szálloda előtti téren volt, ahol a polgármester, a rendőrkapitány és a helyi rendezőség fogadta az érkezőket. Mikor egy automobil beérkezett, avagy elindult, a katonazene újra és újra felhangzott. A szebbnél-szebb automobilon, továbbá a rajta ülő nők és férfiak szokatlan sportöltözete kellemes látványul szolgált a néző publikumnak, amely a piacteret — különösen a Transylvánia előtti részén — sűrűn lepte el.

Nyugodtan elmondhatjuk, hogy városunk

mindent elkövetett, hogy az előkelő társaság itt jól érezze magát s kedves emlékeket vigyen magával a szépségekben gazdag és változatos — utra. A legközelebbi pihenő állomás — Herkules-fürdő volt. A team-díj győztese a Benz első csoportja lett, melyben Niebel Hans, Pfanz Jean Fans és Delemár Walter vett részt.

Praxi.

A piskii máv. műhely dalárdájának zászlószentelése.

F. évi június hó 1-én pünkösd másodnapján ment végbe a „Piskii Műhelyi Dal- és Zeneegylet“ zászlószentelése igen nagy közönség jelenlétében. A lélekemelő, impozáns ünnepélyről alábbi tudósításban számol be piskii munkatársunk.

Május hó 31-én d. u. 4 órakor volt a vendégek fogadtatása a piskii pályaudvaron. A budapesti „Törekvés“ dalkör érkezett elsőnek a gyorsvonattal, melyet a zenekar indulóval üdvözölt, azután jöttek a kolozsvári máv. műhelyi „Összhang“ dal- és zeneegylet zenekara és dalkara, ugyancsak a nagyenyedi iparos önképzőkör dalkara, valamint a nagyenyedi ref. egyházi iparos dalkara, akiket szintén zeneszóval fogadtak. Ezután a megjelent dalárdák elénekelték jeligéiket, s a kolozsvári „Összhang“ zenekara fejezte be a fogadtatási aktust, mely után a vendégek elszállásolása következett.

Este 8 órakor lampionos szerenádokat adtak Meskó Jánosné, szül. Kontesweller Ella urnőnek, a zászló-anyának az összes dalárdák, mely után a vendéglőben ismerkedéscsillag következett.

Este 9 órakor megérkezett az érsekújvári máv. műhelyi zenekar is, éjjel a vajdahunyadi vasgyári dalkör és zenekar s a máriaradnai magyar dalár-egyesület.

A tulajdonképpeni zászlószentelési-ünnepély másnap délelőtt ment végbe az alábbi program szerint:

Reggel 6 órakor zenés ébresztő, 7 órakor a Hymnust és Szózat összpórája volt az állami iskola tornatermében. 8 órakor gyűlekezett a közönség a máv. Fogyasztási Szövetkezet előtti téren s onnan vonultak fel díszes menetben, zeneszó mellett a Rákóczi-térre, ahol a vendégdialegeteket megkoszoruzta a piskii műhelyi „Corvinus“ dal- és zeneegylet.

A felszentelendő zászlót 12 fehér ruhás leány virágos baldachin alatt vitte az ünnepség helyéig és 36 koszoruspár kísérte, fekete ruhás ifjak karján fehér ruhás leányok.

Borongós, esőre álló időben vette kezdetét a zászlószentelés délelőtt 10 órakor a Rákóczi-téren felállított díszes emelvényen, hol Jancsó Ernő r. kath. főesperes mondott áldást az újonnan felavatandó lobogóra és azt ünnepélyesen felszentelte. Utána Juhász Izidor ev. ref. lelkész, egyházmegyei főjegyző mondott alkalmi beszédet s Meskó Jánosné zászló-anyja tette föl a zászlóra a zászlóanyai szalagot, melyen a következő felírás van: „Corvinus“ — Meskó Jánosné 1914. Ennek lefolyása után Serestély Béla máv. tisztviselő, lapunk munkatársa szavalt el igen nagy hatással ez alkalomra irt „Ünnepi ódá“-ját.

Ezután a zászlószegzek beverése következett, amelyet 300 teritékes bankett követett a nagy vendéglőben, melyen többek között Halbauer Antal főmérnök, a rendezőség elnöke, Jancsó Ernő főesperes plébános, Varga Menyhért máv. mérnök, dr. Barcsay Andor orsz. képviselő, Dénes Károly tanfelügyelő, Boér Gábor főszolgabíró mondtak köszöntőket.

Délután 4 órakor az „Aranyzarvas“ nagyertermében hangverseny volt, a mult számunkban már közölt műsorról, melyen a dalárdák közül első díjat a budapesti „Törekvés“, másodikat a kolozsvári „Összhang“ és a harmadikat a vajdahunyadi vasgyári dalkör nyerte el. Zenekarok közül az első díjat a kolozsvári máv. műhelyi zenekar, a másodikat az érsekújvári máv. műhelyi zenekar nyerte el. Külön megemlítést érdemel a vajdahunyadi vasgyári zenekar, mely versenyen kívül Liszt Ferenc 14 rapszodiáját adta elő oly fenséges

szép előadásban, melylyel mindenki bámulatát és tetszését kiérdemelte.

Este 9 órakor az „Aranyzarvas“ és a Mohilla-féle vendéglőkben táncmulatság volt, melyek a hajnali órákig tartottak.

A szépen sikerült ünnepségen jelen voltak: Mara László főispán, Csulay Lajos h. alispán, dr. Barcsay Andor orsz. képvis., Boér Gábor főszolgabíró, Buczek József vajdahunyadi vasgyári főfelügyelő, Varga Pál máv. főfelügyelő; a máv. igazgatóság részéről: Jakab Gyula a szolnoki, Gátfalvi Henrik az érsekújvári, Steiner Izsó a kolozsvári, Czank Károly a pozsonyi máv. műhelyek képviselőiben; Göllner Károly főrealiskolai igazgató (Déva), Dénes Károly tanfelügyelő stb.

A zászlót Oberhaner A. utóda Budapest készítette. Anyaga piros—zöld színű nehéz selyem, egyik oldalán középen szárnyaskerék s e felirás „Piskii máv. dal. és zene-egylet — 1876. — 1914.“ — Másik oldalán közepén lira, ebben fekete holló s a jelige: „Nincs szebb dal a magyar dalnál, szálljon áldás rája!“

S.

A szászvárosi választókerület központi választmányának megalakulása.

Andrae József polgármester, mint az új választójogi törvény értelmében a szászvárosi új választókerület központi választmányának hivatalból való elnöke, e hó 5-ére hívta egybe a tagokat alakulásra.

A választókerület ugyanis most Szászváros székhellyel Szászváros, Hátszeg és Vajdahunyad városokból van megalakítva. A választók névjegyzéke valamint a választások megtartása körül felmerülő törvényszerű teendők a központi választmány hatáskörébe tartoznak, tagjait pedig a törvényhatóság választja. A jelenlegi tagok: Balog József, Bontescu Viktor, Buczek József, Buda Béla, Fekete Károly, Imre István, dr. Martini Ágost, Muzsny Béla, Nemes József, Simon Ferenc, Szakács Emil, és Vlád Aurél. Az alakulásra csupán Bontescu, Buczek és Nemes nem jelentek meg, a többi megjelentek közül néhányan, kik még a törvényben előírt esküdt le nem tették, azt most tették le. Egyéb tárgya e gyűlésnek nem is volt.

A városi képviselőtestület megalakítása.

Városunk képviselőtestületének a 6 évre választott új tagokkal leendő megalakítása s ezzel a törvényes feladatok végzésére jogosulttá tétele végett a vármegyei h. alispán e hó 3-án d. u. 5 órára hívta össze a tagokat. Az alakulás megtörténte után az állandó választmány és néhány bizottság tagjait választották meg. Az áll. vál. tagjai lettek: Balog József, Dósa Dénes, Simon Ferenc, Kristóf György dr., Orendi Gyula, Martini Agoston dr., Wagner Gusztáv, Schuleri Károly, Vlád Aurél dr., Vlád Miklós, Domsa Vazul, Dobó Romulusz dr. A rovancsoló bizottság: Belei Péter, Bocz Soma, Deák Ágost dr., Steiner Fülöp. Seiler János, Schuster Gyula.

NAPI HIREK.

Merengés.

Csöndes, szomorú éjszakák
Együtt virrasztunk én s a szenvedés.
Egy szétfoszlott álomról sir a mult,
S egy alkonyról, mely vissza-vissza néz.

Csöndes, szomorú éjszakák.
Sápadt lelkem a bánatnak hona.
Egy vágy vonaglik át a szívemen,
Mely nem lehet már az ényém soha.

Csöndes, szomorú éjszakák
Te nézel be rongy él'tem ablakán . . .
Téged sirat egy elvesztett remény,
Téged te jó, te bánatos leány.

Gyarmati Ferenc.

— **Személyi hír.** Dr. Farkas Pál kerületünk országgyűlési képviselője, f. hó 6-án d. e. városunkba érkezett.

— **Kinevezések.** Hunyadvármegye főispánja Körmendy Gyula brádi járási orvostb. vármegyei főorvossá nevéte ki. — Schilling Béla, lippai segéd — erdőmérnök a vajdahunyadi m. kir. vasgyárhoz mérnökké neveztetett ki.

— **Áthelyezés.** A kereskedelmiügyi miniszter a dévai államépítészeti hivatalhoz beosztott Diets Miklós főmérnököt a szolgálat érdekében Nyiregyházára helyezte át és szolgálatátelre az ottani államépítészeti hivatalhoz osztotta be.

— **A király részvéte.** A király kabinetirodaja a következő táviratot intézte Kossuth Ferenc özvegyéhez: „Ő császári és királyi apostoli Felsege sajnálattal értesülvén Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisztere, excellenciád férjének elhunytáról, nagyméltóságodnak őszinte részvétét kifejezni méltóztatott. Legfelsőbb parancsra Daruváry.“ Kossuth Ferencné táviratilag fejezte ki köszönetét a király részvéteért.

— **Kinevezés.** Vármegyénk főispánja özv. Trif Sándornét dijnokká nevezte ki a vajdahunyadi főszolgabíróshoz.

— **Hymen.** Mattiassich Sándor volt algyógyi, jelenleg csáki földmivesiskolai tanár, lapunk munkatársa a napokban jegyezte el algyógyi Cseh Gyula kedves leányát, Sárkát. Gratulálunk!

— **Köri gyűlés.** Az Országos Polgári Iskolai Egyesület Szeben- Hunyad- Fogarasmegyei Köre m. hó 23-án tartotta évi közgyűlését Vajdahunyadon. A közgyűlést Tolcsvai Nagy Géza hátszegi községi polgári iskolai igazgató, helyettes elnök nyitotta meg, ki a gyengélkedése folytán meg nem jelenhetett Bod Péter elnököt helyettesítette. A tárgysorozat egyik kimagasló pontja Bod Péterné felolvasása volt a „nők szociológiai“ helyzetéről. A nagy tárgy szeretettel és elmélyedéssel megírt felolvasásra Dénes Károly, Killyéni Endre és mások felszólalása után elhatározta a közgyűlés, hogy lépéseket tesz a nők aktív és passzív választói joga érdekében. Both Ilonka „Rajzoktatás a polgári leányiskolában“ címmel olvasott fel. Felolvasását, melyet a közgyűlés mindvégig meleg érdeklődéssel kísért, több száz, magatervezte vázlattal szemlélte. A pénztáros és titkár jelentései után több indítványt tárgyaltak, melyek közül Nagy Géza „Cserkészlet a polgári iskolákban“ indítványát egyhanguan magukévá tették, s megbízták az indítványozót terve kivitelének elkészítésével. Ezután a tisztikart választották meg az 1915—18 évekre. Elnök lett: Bod Péter, alelnökök: T. Nagy Géza, Simonné Horkay Malvin, titkár: Cseke Domokos, pénztáros: Tóth József, ellenőr: Erdős Kálmán, Broda Béla jegyzők: Sándor Lajos, Imets Irén. Köri képviselők a központi választmányban: Bod Péter és Tóth József. Ezután közebed volt, melyen több mint negyvenen vettek részt, többek között ott volt Vajdahunyad képviselőjében Imre István polgármester két tanácsossal, Muzsnay Béla hátszegi polgár mester, Killyéni Endre polg. iskolai miniszteri szakfelügyelő, Dénes Károly kir. tanfelügyelő és mások. A közebed után a társaság egyik része Vajdahunyad várát és a vashámort nézte meg a, másik része Retyisorára, Gyalárra rándult ki. A jövő évi közgyűlés helyéül Dévát jelölték ki.

— **Bucsuestély.** Mult hó 27-én este bucsuztatta Déva társadalmá Bigner József kir. ügyészt, akit a király a csikszeredai törvényszék élére állított. A bucsuvacsorát a kaszinó termeiben rendezték és megjelent az egész társadalom, képviselve volt annak minden osztálya, dokumentálva azt az őszinte tiszteletet és ragaszkodást, amely őket a távozó ügyész személyéhez fűzte. A vacsora elején Dr. Pap Domokos tolmácsolta Sámí László kolozs-

vári főügyész távirati üdvözlését, aki akadályoztatása miatt nem vehetett személyesen részt a bucsuestélyen. A tosztok sorát Kovács Zoltán kir. ügyész vezette be, aki meleg szavakban emlékezett meg a távozó érdemeiről és az ügyesség nevében érzékenyen vett bucsut annak vezetőjétől. Utána dr. Pap Domokos törvényszéki elnök szólalt és a törvényszék nevében mondott „Isten hozzádot“ a bucsuzónak. Dr. Schulhof Zsigmond az ügyvédi kar, Csulay Lajos h. alispán pedig a közigazgatás nevében le Bigner József elé az elismerés palmaágát. A szívből jövő beszédekre meghatottan válaszolt Bigner kijelentve, hogy örökre szívébe zárja a Déván és a vármegyében eltöltött kellemes napok emlékét. Most Kovács Zoltán ügyész köszöntötte fel a megjelent főispánt, Mara Lászlót, aki válaszában kiemelte a távozó érdemeit, másrészt pedig annak az óhajtnak adott kifejezést, vajha megerősödne ez a most megnyilvánuló társadalmi egyetértés és gyökeret verne az a gondolkodás, hogy a politikai nézetek eltérése ne válassza el a békés társadalmi együttélést. A bankett a legjobb hangulatban a hajnali órákig együtt tartotta a társaságot.

— **Felhívás ajánlattételre!** A helybeli kir. járásbírószék részére építendő épület céljaira be nem épített telek kerestetik. Írásbeli ajánlatok a méretek (fronthosszuság stb.) és ár megjelölésével, valamint a tervrajz (skizze) június 30-ig bezárólag Szakács István vezetőjárásbíró urhoz küldendő be.

— **Halálozás.** Cseh Sándor dévai magánzó életének 66-ik évében elhunyt rövid szenvedés után. A megboldogult lelkes híve volt a függetlenségi eszméknek és a politikai mozgalmakban mindenütt részt vett. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja. Temetésen a függetlenségi párt testületileg képviseltette magát és a ravatalára koszorút helyezett.

— **Az 1914. évi fősorozás** a szászvárosi sorozójárára nézve Szászvároson a folyó évi június hó 18-tól június hó 20-ig terjedő 3 nap alatt fog foganatosítani. Ezen az újoncállításon való megjelenésre az 1914. évi X. törvény cikk 3. §-a alapján az 1893-ik, 1892-ik és 1891-ik évben született állításkötelesek ezennel felhivatnak. Az újoncállításhoz felhívott állításkötelesek és a keresetképeség tekintetéből megvizsgálandó férfirokonok községei szerint csoportosítva, a következő sorrendben és az alábbi napokon tartoznak a sorozóbizottság előtt megjelenni: Kudsir, Felkenyér, Alkenyér, Balamir, és Vajdej községei 1914. június hó 18-án, Romosz, Romoszhely, Benczencz, Gyalmár, Piskincz, Kasztó, Ó-Sebeshely, Magureny, Berény, Szereka, Lozsád, Tormás, Répás, Magura, Martinesd és Paad község 1914. év június hó 19-én, Alsóvárosviz, Felsővárosviz, Bucsum, Kosztesd, Ludesd, Gredistye, Nagydenk, Kisdenk, Kisoklos, Tamáspatak, Grid, Tordos és Porkúra község 1914. évi június hó 20-án a Transsylvania szálloda nagytermében.

— **Látogatás.** A vallás- és közoktatásügyi miniszterium két kiküldöttje: dr. Boncz Ödön miniszteri tanácsos és dr. Gönczy Jenő miniszteri titkár május hó 28-án és 29-én meglátogatták a dévai főreáliskolát. Megjelentek a tanítási órákon, behatóan átnézték a szertárakat, könyvtárakat, az összes helyiségeket; azután az internátust vizsgálták meg. Hosszas megbeszélést folytattak az internátus ügyeinek és hiányának miként való átalakításáról, hogy annak látogatottsága nagyobb legyen. A tanácsos ur azután a tanári kart testületileg fogadva, magas szárnyalású beszédben köszönte meg annak munkásságát s a látottak felett meglepedését fejezve ki, kitartást és sikert kívánt további hazafias fáradozásához. Egyben alkalmat vett a hunyadmegyei történelmi és régészeti társulat muzeumát megtekinteni, ahol Mallás József muzeum igazgató kalauzolta.

— **Felfedezett római cirkusz.** Mallás József, a Hunyadmegyei Tört. és Régészeti Társulat muzeum igazgatója, Vecelen, ahol tudvalevőleg „Micea“ néven római telep volt, egy római cirkusz falainak maradványait fedezte fel. A felfedezésre úgy jött rá, hogy egy buzavetésben szabályos alaku foltokat vett észre, amiből arra következtetett, hogy ott a talajban falnak kell lenni. És az ásás nyomán meg is találták a rómaiak idejéből való falakat. A feltárást aratás után fogják eszközölni.

— **Iskolai ünnepély.** A szászvárosi áll. polgári leányiskola nyilvános isk. ünnepélye június 8-án, a koronázási évforduló napján d. e. 11 órakor tartatik az intézet tornatermében. Az alkalmi felolvasást Pathy Mária polg. isk. tanítónő tartja. Igazgatóság.

— **Meghívó.** Radulescu Ionel tenorista tisztelettel meghívja a n. é. közönséget az általa szombaton, 1914. jun. hó 13-án a „Central“ szálloda nagy termében, Cosma Lucia román kir. udvari énekesnő és a helybeli Román Dalárda közreműködésével rendezendő hangversenyre. A legjobb alkalom valóban szép és komoly művészi énekekben gyönyörködni. A hangverseny műsora külön fog megjelenni s kapható lesz este a pénztárnál. Kezdeté pont 8 órakor. Jegyek előre válthatók Bornemisa S. könyvkereskedésében — és este a pénztárnál.

— **Évzáró vizsgálatok sorrendje** a szászvárosi áll. polg. leányiskolában: június 8-án írásbeli magánvizsga, 9-én szóbeli magánvizsga. Elnök Dénes Károly kir. tanfelügyelő. 15-én d. e. 8—11 I. polg. osztályvizsga. 15-én d. u. 3—6 II. polg. osztályvizsga. 16-án d. e. 8—11 III. polg. osztályvizsga. 16-án d. u. 3—6 IV. polg. osztályvizsga. Elnök Krehnyay Béla kir. s. tanfelügyelő. 17-én 8—9 az összes vallásvizsgák, 9—10 vizsg. a kertészet elm. részéből, 10—11 vizsg. a francia nyelvt., d. u. 3—6-ig az összes tornavizsgák, 6 órakor záróünnepély. Igazgatóság.

— **Városunk népmozgalmi adatai májusban.** A bejelentett 14 születés így oszlik meg: 10 fiu, 4 leány, a fiuk közül 1 róm. kath., 3 gör. kath., 2 ref., 1 ág. h. ev., 1 unit. és 2 gör. kel., a leányok közül 1 gör. kath., 2 ref. és 1 ág. h. ev. Nyelv szerint 7 magyar, 1 német, 6 román. A magyarok közt 2 állami hivatalnoknak, 4 mesterembernek és 1 állami hivatalnoknak a gyermeke. A német gyermek atyja is mesterember. A románok közt 1 kőmivessegédnek, 2 napszámosnak, 2 vályogvető cigánynak, 1 pedig zenész cigánynak a gyermeke. Házasságot kötött özv. Jurca Vazul Dénes béltisztító szászvárosi és Barbulescu Anna székesuti (Temesmegye) hajadon, mindketten gör. kel. vallásúak és román anyanyelvűek. Bejelentettek 7 halálozást, ezek: Hajdu Péterné Szakács Juliánna 78 éves ref., Birescu Mária 22 hónapos gör. kel., Candea Miklósné Oltean Mária 52 éves gör. kel., özv. Müller Andrásné Preiss Lujza 51 éves ág. h. ev., Vlád Sándor 16 éves ref., özv. Gutlebet Vilmosné Roth Vilma 64 éves ág. h. ev., Bambu Péter 24 éves gör. kath. Tehát 2 ref., 2 gör. kel., 2 ág. h. ev. és 1 gör. kath. vallású. Nyelv szerint 2 magyar, 2 német, 3 román. A halál oka 2 esetben végelgyengülés, 2 esetben gyomorrák, 2 esetben tüdőgümőkór és 1 esetben bélhurut volt.

— **A dévai függetlenségi párt** Kossuth Ferenc halála alkalmából a következő táviratot intézte az özvegyhez: „Kossuth Ferencné őnméltóságának Budapest. Őszinte tisztelettel mély részvétét fejezi ki a dévai függetlenségi párt“.

— **Tanulmányi kirándulás.** A szászvárosi áll. polgári leányiskola szurduki kirándulása f. hó 10-én lesz.

— **Petrillán róm. kath. templom lesz.** A petrillai hiveknek régi kívánságuk fog a közel jövőben teljesülni. Saját templomukban hallgathatják vasárnap és ünnepnapokon a szent misét, meg a szent beszédet. A templom építő bizottság ugyanis a múlt héten úgy határozott, hogy miután a tervrajz és a költségvetéssel is rendben vannak, egy hónap lefolyása alatt megtartják az érlejtést, hogy aztán hozzá foghassanak még a nyár folyamán az építéshez, mert a hivek tekintélyes száma miatt már égető, elodázhatatlan szükség a templom építés. Az iskola helyiség ugyanis, ahol a szent miséket tartják, a hiveknek csak is elenyészően csekély részét képes magába fogadni.

— **Villamosvasut Piski—Petrozsény között.** Amint azt már több alkalommal megírtuk, a Máv. igazgatóságát állandóan foglalkoztatja az a terv, hogy piski—petrozsényi vonalat villamos vasúttá alakítja át. Az a terv merült fel, hogy a szükséges villamos erő előállítására a Zsil erős esésű vizének erejét használják föl. Ujabban azonban egy iparvállalat tett ajánlatot a Mávnak, hogy hajlandó egy 40—50,000 lóerejű turbinát felállítani, amihez a szükséges hajtóerőt gőz útján nyerné, amit a petrozsényi szénbányák szénporának elégetésével nyerne. Ilyen formában a szénbányák jövedelme is fokozható lenne, mert a szénport is lehetne értékesíteni.

— **Halálozás.** Danielisz Elek m. kir. erdőmérnök folyó hó 29-én hosszas szenvedés után 32 éves korában Kőrösbányán elhunyt.

— **Verekedés Kudzsiron.** F. hó 1-én délután a Brinza-féle pálinka-mérésben tartani szokot táncmulatságon a román legények egymásközt összevesztek, melynek verekedés lett a vége. Folytatása azonban csak a vasuti töltésen vált valódivá, hol előkerültek a kések és a forgópisztolyok. Az ellenfelek golyói egész záporoként hullottak, szerencse volt azonban, hogy csak egy pár lett közülük megsebesítve. A viaskodó feleket a csendőrség zavarta szét, miből kifolyólag többeket bekísértek. Nagyon célszerű lenne Kudzsiron is, vásár- és ünnepnapokon a korcsmákban a kimérést beszüntetni, mert a sok alkoholfogyasztás okozója a legtöbb verekedés s más mindenféle bajnak.

— **Az orgona hangverseny-re** (1914. jun. 14.) jegyek Widmann F. F. divat kereskedésében válthatók. A jegyek ára: számozott ülőhely 3 K, számozatlan ülőhely 2 K, deák és katona jegy 1 K. Ugyanott szöveggönyv 30 fill.-ért kapható.

— **A VI. osztályosok vizsgája Kudzsiron.** Az 1913. évi törvényszerint a kudzsiri állami elemi iskolában a VI. osztályu tanulók évfárvizsgái C s i g h y Sándor kerületi felügyelő jelenlétében f. hó 2-án tartatott meg. Az eredmény igen jó volt, mely Bria Demény igazgató osztály-tanító érdeme, ki magaskora dacára fáradhatlan szorgalom és teljes odaadással igyekszik növendékeit tanítani.

— **Vendéglősök kongresszusa** a napokban tartatott meg Marosvásárhelyen, ahol az ország különböző részeiről mintegy 400 vendéglős jelent meg. Az ülés, amelyen Bernády főispán is megjelent, az italmérségi engedélyek szaporítása, a vasárnapi munkaszünet törvénytervezete ellen és az italmérségi törvény reformja mellett foglalt állást. Megyénkből, Szászvárosról Schulmeister Gábor, a „Centrál” vendéglőse, is részt vett.

— **A szászvárosi Iparos- és Munkáskör** f. hó 28-án (vasárnap) a „Transsilvania” kert-helyiségében műsoros-estélyel egybekötött nyári táncmulatságot rendez. E nagy sikerűnek ígérkező mulatságra, melyre az előkészületek már nagyban folynak, előre is felhívjuk a közönség figyelmét. A vezetőség és a szereplők igyekezete odairá-

nyul, hogy azt teljesen kiérdemeljék. Bövebbet a legközelebb szétküldendő meghívókon.

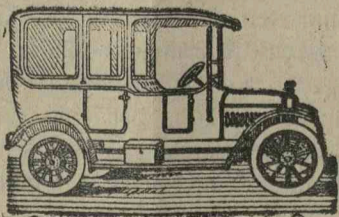
— **Villámcsapás.** Mert Ádám fintóági lakost a villám múlt hó 28-án künn a mezőn legeltetés közben agyonütötte s rögtön meg is halt.

— **Vándor kiállítások Keleten — Iparosaink és gyáraink figyelmébe.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara köztudomásra hozza, hogy Magyarország ipartermékeinek a Kelet piacain való megismertetése céljából a m. kir. Kereskedelmi Múzeum áru-mintaraktárával folyó évi szeptember—október hónapban vándorutat fog tenni Anatóliában. A vándoruton bármely hazai cég résztvehet mintakollekciójával, illetőleg a kollektiót az illető piacok kiváncsi szerinti összeállítva átadja a múzeumnak, amely intézmény gondoskodik az elszállításról és bemutatásról. A résztvevő céget a szállítástól és bemutatástól folyólag semminemű költség nem terheli. Jelentkezni lehet a kamaránál a jövő hó 5-ig, vagy a Keresk. Múzeumnál (Budapest) a jövő hó 15-ig és a kívánt felvilágosításokat mindkét intézmény szívesen megadja.

— **A román nemzetiségi párt ujjaszervezése.** A román nemzetiségi párt központi irodája tervezetet dolgozott ki, mely a nemzetiségi párt ujjaszervezésének alapjául fog szolgálni. A tervezet alapszabályok formájában megállapítja, kik lehetnek és mily feltételek mellett a párt tagjai, kimondván, hogy aki az országos választás alkalmával a nemzetiségi párt jelöltjére szavaz, azt a párt tagjának tekintik az ehhez szükséges előfeltételek nélkül is. A pártot kerületenkint fogják megszervezni. Minden kerület elnököt választ, akit azonban a komitét felfüggeszthet, ha a komitét határozatait nem hajtja végre és ha közéleti működése ellenkezik a párt programjával. A komitét fontos, főleg politikai ügyekben, mint fuzió, passzivitás, programválasztás, csak akkor határozatképes, ha a tagok háromnegyed része jelen van. Évenként egyszer kongresszus tartandó és pedig decemberben. Az első kongresszus helye Kolozsvár. A kongresszus dönt a komitét politikai előterjesztései felett. A tanácskozás nyelve a román, de az elnök engedélyével más nyelven is fel lehet szólni.

— **Állat felhajtás.** Nemcsak a f. hó 4-én tartott kirakodóvásár volt gyenge, hanem az 1-én és 2-án lefolyt marhavásár is, az eddigiekhez képest nagyon gyenge volt. Felhajtott: szarvasmarha 4000 darab, amelyből eladott 2800 darab, ló 500 darab, eladott 250 darab.

Automobilok

Keveset használtak eladók. Magyarországon legnagyobb választékban 150—200 darabig állandóan rendelkezésre áll, **fuvarozásra, városi és tura-használatra**, nyitott és csukott **autók**, valamint **autobuszok és teher-automobilok** minden célra, mindenféle gyártmányú legutolsó típusokból állandó **kiállítás 1000 koronától feljebb** minden árban. 6—24

Keveset használt gummik és felszerelések.
BUDAPEST, VI., Liszt-Ferenc-tér 3. szám.
Telefon 149-62. **Fekete Sándor** Telefon 149-62.

— **Házasságok egy hónapban.** A magyar birodalomban ez év március hónapjában 7354 pár kötött házasságot. Ebből Magyarországra 7215, Horvát—Szlavonországra 139 házasságkötés esik.

— **Az Állatkert csodája.** Világszerte nagy feltűnést keltett az a hír, hogy a budapesti Állatkertben két kis cápa-embrió kelt ki a tojásokból. Ez valóságos esemény a tudományos világban, mert a cápa csak a tengerben marad meg. A két jövevény szépen gyarapodik és a német, francia, angol, holland, orosz és más nemzetek természettudósai egymásután keresik fel az Állatkertet, hogy erről a természettudományi csodáról személyesen is meggyőződjenek.

— **Mivel táplálkozunk hát?** Egy könyv jelent meg, arról szól, hogy mit együnk. A „modern háztartás mérgei” címmel. És egyik könyv ezt, a másik amazt az ételt tilalmazza. Izletes sertés hús szursz a villád hegyére, de megborzadsz, mert épp az imént olvastad, hogy minden falattal átlag ötvenezer bacillust raktározol be tisztelt beleidbe. A sör: megrogálja a szív működést; a szivarfüst lasacsakán mézréteggel burkolja be vérkeringésed züllő csatornáit. A beafstek tudatos öngyilkosság. A főzelék jó, jó. A tojás ajánlatos. De csak módjával, nehogy emésztési zavarok lépjenek föl. Nos és a gyümölcs-elmélet! A kókuszdió egyesek szerint husz évvel fiatalít; mások szerint nem ér egy fillért sem, mert vegytartalma legnagyobb százaléka víz, akár a krumplió. Egy szónak is száz a vége, ha mindent betartanánk, akkor ebben a drága világban legtanácsosabb volna nem táplálkozni.

— **A „Szászvárosi Korcsmárosok és Vendéglősök Egyesülete”** által rendezendő majális ideje június 16-ára tűzött ki. A táncmulatság a Sétatéri vendéglő (Lövölde) helyiségeiben tartatik meg. A meghívókat most küldik szét.

— **Erdély városainak népessége.** Erdélyben két törvényhatósági joggal felruházott város (Kolozsvár és Marosvásárhely) és 27 rendezett tanácsu, összesen 29 város van, melyek népességük száma szerint sorakoztatva a népszámlálás adatai szerint a következők: 1. Kolozsvár 60.808 lakossal, 2. Brassó 41.056, 3. Nagyszeben 33.489, 4. Marosvásárhely 30.517, 5. Torda 13.455, 6. Beszterce 13.236, 7. Gyulafehérvár 11.616, 8. Segesvár 11.587, 9. Dés 11.452, 10. Székelyudvarhely 10.244, 11. Gyergyószentmiklós 8.905, 12. Sepsiszentgyörgy, 8.665, 13. Nagyenyed 8.663, 14. Déva 8.654, 15. Medgyes 8.626, 16. Szászsebes 8.504, 17. Szászváros 7.600, 18. Szászrégen 7.310, 19. Szamosújvár 6.857, 20. Fogaras 6.579, 21. Kézdivásárhely 6.079, 22. Vajdahunyad 4.520, 23. Dicsőszentmárton 4.417, 24. Erzsébetváros 4.408, 25. Kolozs 4.148, 26. Vizakna 4.048, 27. Csíkszereda 3.701, 28. Hátszeg 3.124, 29. Abrudbánya 2.938. lakossal.

— **A Darwin.** Dr. Fülöp Zsigmond népszerű természettudományi folyóiratának június 1-sei száma a következő érdekes tartalommal jelent meg: Koelsch Adolf a nagygyvelőjüktől megfosztott állatok szellemi és lelki világát ismerteti a legújabb kísérletek alapján. Cserny Dezső „Milyen idő lesz holnap?” c. cikkében a modern időjósítás mai állásával foglalkozik. Dr. Gáspár Lajos „Hogyan lesz a madártojás?” c. néhány igen érdekes kísérleti adatot mond el a kérdésről. Szondy György „Művelődés történet a vízcsöppben” címmel az egysejtű állatok lakásairól cseveg. Prager Márton az elmebetegségek okait fejtegeti. Mende Jenő a folyékony levegő előállítását és technikai alkalmazásait ismerteti. A hézagpótló folyóirat előfizetési ára a Darwin-Könyvtár köteteivel együtt fél évre 5 korona Mutatványszámot küld a kiadóhivatal: Budapest, VI. Andrásy-ut 60. sz.

Társas kirándulás Törökországba.
A Délvidéki Kárpát Egyesület Temesvárról f. évi jun. 27-től jul. 7-ig társas kirándulást rendez Törökországba. Részvételdíj 250 K. A kiránduláson nem egyesületi tagok is részt vehetnek. Részletes programmal készséggel szolgál az egyesület elnöksége Temesvár.

1914. május időjárása.

Légnyo m á s. Mig április hónap a magas barometrikus nyomás bélyegét viselte magán, addig május hónap Szászvárosra nézve normális havi közép légnyomást mutatja: 741.6. Ha ettől a számtól magasabbra lendül a nyomás, akkor többnyire derült idő várható s megfordítva. Így volt májusban is. 2-től 10-ig magas légnyomással együtt járt a derült idő, ettől fogva 11 napon át barometrikus depressio esővel, 21—28-ig ismét magas légnyomás derült idővel.

Hőmérséklet. A hőmérő nem követte olyan pontosan a légszűrő járását, mint ezuttal a csapadék. A hónap legelső meleg napján csapadék áll be s ez lehűti a levegőt ugyanarra, hogy a „fagyos szentek“ negyedikén jelentkeznek 2.0 reggeli dérrrel, ami gyümölcsösben, kertekben kárt tett; szerencsére nem akkorát mint először látszott, majd fokozatosan emelkedik, a temperatura 24.7°C 10-ig, amikor megkezdődik az esőzés. Dacára a szinte 2 heti csapadéknak, az időjárás nem hűvösödik tetemesen sőt a hó vége felé lassu emelkedést mutat s a félve rettegett „Orbán“-t (máj. 25) 18.2°C napi közép meleggel hagyjuk el.

Havi közép hőmérsék: 15.1°C, tavaly 14.6°C.

Nedvesség. No, de már e tekintetben lesújtó kritikát kell gyakorolnunk rügyfakasztó szép május hó fölött! Annyi vizet zuditott a nyakunk közé, hogy kitelt belőle az évi csapadék mennyiség 1/4-része; ime a szám: 163.33 mm. szóval Egyszázhatvanhárom egész 3 tized mm!! Ebből a horribilis számból pedig 100 mm. 2 napra esik 11., 12-ike, amikor is kedvelt két házi patakunk oly sikeresen fogott össze s olyan elemi erővel zuditották alá a sárga vizáradatot, mintha személyes bosszujoknak akartak volna kifejezést adni a szabadságuk megtörésére emelt új partművekkel szemben. S el kell ismerünk, hogy e törekvésük — (kinek is a legnagyobb dicsőségére?) — meglehetősen jól sikerült. N. Ö.

SPORT.

A „Kolozsvári Erdélyi Sportegylet“ az aradi „Gloria“ és a budapesti „Petru Maior“ román sportegyletek közreműködésével május 31-én nagyszabású sport-ünnepélyt rendezett a „Porondon“ (marhavásár-tér).

A verseny football mérkőzéssel kezdődött, melyből „Petru Maior“, került ki győztesként. A küzdelem a román bajnokságért folyt s inkább mezőny játék volt s nem a passzolás és a kombinációk tették széppé.

A mérkőzés heves iramban indult meg s az aradi „Gloria“ csatársorának sőtjait Tripa J. a pesti „Petru Major“ kapusa rávetéssel biztosan menti. Majd a „Gloria“ térfelére szorul a labda a pesti csapat centere Cam p i a n egymásután 3 goalt küld a kapuba. A második féldőben Arad felszabadul s Pest-nek kapusa, Turcu s Morariu lövéseit védni nem tudja, így a matsch vége 3:2 a pesti „Petru Maior“ javára. A matsch bírának ítéletei nagyon ingadozók voltak, egy teljesen szabályos goolját az aradiaknak lefújta.

Ezt követte a vivás, amely szintén tapsokat váltott ki a közönségből.

Felkérésre, egy partner nélküli versenyzővel, Baksay Endre r. kapitány is vívott.

Azután a szertornzás következett s különösen a korláton láttunk igen szép mutatványokat. A közbejött eső miatt a birkozás, sulyemelés és boxverseny este a „Centrái“ szálló nagytértermében tartatott meg, amire reggelig tartó táncmulatság következett.

A sportverseny ugy anyagilag, mint erkölcsileg jól sikerült.

Sétatéri vendéglő megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönségnek b. tudomására hozni, hogy

folyó évi május hó 31-én a sétatéri vendéglőt megnyitottam.

Jó meleg és hideg ételekről, ugymint behűtett italokról gondoskodva lesz.

Állandó pártfogásért esedezik: **NEDELEA S., vendéglős.**

Eladó ház.

Hosszu-u. 2. szám a. ház kiadó, vagy olcsó áron eladó. Ajánlatok Rátkai Károly tanárjelölthez Kolozsvárra az Estilap szerkesztő-ségébe intézendők.

A Schelker-féle malomnál levő folyó-, hullám- és zuhanyfürdő megnyit.

FÜRDŐREND:

Hölgyek: folyó-fürdő egész nap, hullám- és tusfürdő 1—3 óráig.
Urak: folyó-fürdő egész nap, hullám- és tusfürdő a hölgyek részére fenntartott időn kívül egész nap.

Árak:

Idénybérlet uraknak, ruha nélkül	4 K
„ hölgyeknek folyó-fürdő	3 „
„ családnak folyó-fürdő egy fülke használatával	5 „
„ Egy fülke használata óránként	10 fillér.
429 1. Uszónadrág kölcsöndíja	10 „
Lepedő	20 „
429 1. Törülköző	10 „

Sz. 1797/1914. tlkvi.

Árverési hirdetmény kivonata.

Dr. Haragos Ádám dévai ügyvéd végrehajtatónak, Hankes Péter, Gordea Péterné sz. Dán Ilona glódi lakosok végrehajtást szenvedettek elleni végrehajtási ügyében, a kérelem következtében a végrehajtási árverés 557 K 07 fill. tökekövetelés és jár. kielégítése végett, az 1881. LX. t.-c. 144. és 146. §§-ai és a végrehajtási novella 25., 26. §-ai értelmében, az algyógyi kir. jbiróság, mint tlkvi hatóság területén levő és a glódi 148. sz. tlkvbén A † 1 rdszámra: 1 rdsz. 356., 358. hrsz. szántó Köves Bogdán dben 11 K, 2 rdsz. 608., 610., 612. hrsz. erdő és szántó Stiobu dben 23 K, 3 rdsz. 1151., 1184. hrsz. szántó Kopisel dben 37 K, 4 rdsz. 1698., 1700. hrsz. szántó és legelő Dumbrava dben 2 K, 5 rdsz. 43/2/b., 43/2/b. hrsz. ház és udvar Belsősgben 317 K, a glódi 170. sz. tlkvbén A † 1 rdszból Dán Ilona fele részére 1 rdsz., 1428. hrsz. kaszáló Lunka dben 38 K, a glódi 180 sz. tlkvbén A † 1., 8., 10., 14. rdsz. u. m: 1 rdsz. 21., 22., 23/1., 23/2., 24., 25. hrsz. faház, kert, malom a Belsősgben 339 K, 2 rdsz. 68., 181. hrsz. kert és kaszáló 92 K, 3 rdsz. 556. hrsz. szántó Stiobu dben 39 K, 4 rdsz. 995., 999., 1003., 1027. hrsz. szántó és erdő Baláts 31 K, 5 rdsz. 1201/2 hrsz. kaszáló Kopitsel dülöben 36 K, 6 rdsz. 1401., 1402. hrsz. szántó és legelő Lunka motzidben 21 K, 7 rdsz. 1404/2., 1405/2 hrsz. kaszáló és legelő u. a. dben 60 K, 8 rdsz. 1506/3 hrsz. legelő Dumbrava 4 K, 10 rdsz. 1654/1. hrsz. szántó Dumbrava 11 K, 11 rdsz. 1506/5. hrsz. legelő u. a. dben 4 K, 12 rdsz. 1506/4. hrsz. legelő u. a. dben 12 K, 13 rdsz. 1506/2 hrsz. legelő u. a. dben 12 K, 14 rdsz. 994., 998., 1002. hrsz. szántó, erdő Baláte dülöben 19 K, a glódi 193. sz. tlkvbén A † 1—7 rdsz. ingatlanok u. m: 1 rdsz. 210/1. hrsz. kaszáló Lunka dülöben 32 K, 2 rdsz. 1179., 1182/1. hrsz. szántó és kaszáló Kopitsel dben

16 K, 3 rdsz. 1179., 1182/3. hrsz. szántó u. a. dben 41 K, 4 rdsz. 1577., 1581/1. hrsz. szántó Dumbrava dben 51 K, 5 rdsz. 1684/1. hrsz. szántó Magura dben 19 K, 6 rdsz. 1757/1., 1758/1 hrsz. szántó és legelő u. a. dben 5 K, 7 rdsz. 1585/2. hrsz. szántó Dumbrava dben 4 K, a glódi 228 sz. tlkvbén A † 1 rdszból a Dán Lina felerészére u. m: 1 rdsz. 973—975/3 hrsz. szántó, erdő és kaszáló Baláts dben 95 K, a glódi 232 sz. tlkvbén A † 1 rdszból a Dán Lina kettő-harmad részére u. m: 1 rdsz. 973—975/2. hrsz. szántó és erdő, kaszáló Baláts dben 105 K, a glódi 269 sz. tlkvbén A † 1 rdsz. 1829 hrsz. Baláts dben 7 K, a glódi 270 sz. tlkvbén A † 1—2 rdsz. 1831 hrsz. szántó, erdő Baláts dben 14 K, 2 rdsz. 1834. hrsz. szántó és erdő u. a. dben 8 K-ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Ezen árverés a 148., 180., 193. sz. tlkvbén Hankes Péter, a 193. sz. tlkvbén özv. Boca Ávrámné sz. Purva Vurvára, a 269. sz. tlkvbén Medrea Józsefné, Krisztei Paraszkiwa és Igna György javára, a 270. sz. tlkvbén özv. Atyim Demeterné Boka Mária javára bekebelezett szolgálmi jogokat nem érinti.

Megjegyeztetik, hogy az ingatlanok időközben Szkrobotea Emánuel nevére mentek át.

Az árverés megtartására határnapul **1914. évi július hó 8-ik napjának d. e. 10 órája** tüzetik ki Glód község házához.

Az árverés alá eső ingatlanok a kikiáltási ár fele, illetve 2/3-ánál alacsonyabb áron eladni nem fognak.

Árverezni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előlegesen birói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Algyógy, 1914. évi április hó 14-én.

Dr. Pop s. k., kir. járásbíró.

A kiadmány hitelül: **Krausz,** kir. tlkvezető.

URANIA

fényszínház a TRANSZSYLVANIÁ-ban

Ma vasárnap, június hó 7-én két fényes előadás katonazene közreműködésével

Közkívánatra

Álarcos szerelem.

Szenzációs dráma 3 felv. Henny Porten a főszerepben.

A VÖRÖS CLUB.

Dráma 4 felvonásban. Rendezte Einar Zangenberg, Dansk Kinogr.

SZEMÉLYEK:

Herzog Stanislaus — — — Tronier Funder
Boris, Adjutant — — — Einar Zangenberg
Baronin Sonja — — — Edith Psylander
Ziska, Stubenmädchen — — Ellen Rassow

Műsoron kívül: **KOSSUTH FERENC temetése.**

MŰSOR:

1. Nyitány.
2. Különös házasság. Humoros.
3. Heti hiradó. A legújabb világesemények.
4. Kossuth Ferenc temetése.
5. A vörös club. Szenzációs dráma 4 felv. I. és II. rész.
6. Szünet.
7. A vörös club. III. és IV. rész.
8. Leó szerelmi bánata. Humoros.
Csak az estélyi előadásban.
9. Álarcos szerelem. Szenzációs dráma 3 felvonásban. Henny Porten a főszerepben.
10. Zárinduló.

Helyárok: (Számozott helyek.) Délután: Páholy 3 K, I. hely 50 fill., II. hely 30 fill., III. hely 15 fill. Este: Páholy 5 K, I. hely 80 fill., II. hely 40 fill., III. hely 20 fill.

Előadás kezdete pont d. u. 5¹/₂ és este 8 órakor. Jegyek előre válthatók, valamint bérelhetők Graffius J. gyógytárában.

Szives pártfogást kér teljes tisztelettel

A vállalat.

Wichtig.

Das von uns allein geführte Steinbrucher Aktienbräu erfreut sich bei den hiesigen Konsumenten einer solchen Beliebtheit, dass überall nur Bier in Flaschen mit unserer Firmaprägung verlangt wird. Leider gehen unsere Konkurrenten so weit, dass sie, — um das Publikum zu täuschen, — ihr minderwertiges Bier in unsere Flaschen gefüllt als Aktienbier verkaufen. Um dieser Art der Konkurrenz die Spitze zu bieten, sahen wir uns genötigt die Korke mit Firmabrand zu versehen und machen die Konsumenten darauf aufmerksam, nur jenes Bier als Aktienbräu anzunehmen, dessen Kork beiderseitig den deutlichen Brand „Friedrich Schuleri, Szászváros“ trägt.

Unser Bier ist in jedem einschlägigen Geschäfte nach Hause geführt für 36 Heller pro Flasche zu haben.

Um dem Geschmack des Publikums entgegen zu kommen, haben wir für die Feiertage auch dunkles Bier in Flaschen gezogen, welches zu gleichem Preise überall zu haben ist.

Friedrich Schuleri,
Debot der Steinb. erst. ung.
Aktienbierbrauerei.

425 2—

Versenyárgyalási hirdetés.

Vajdej községben ujonnan építendő körjegyzői lak és a régi község ház átalakításához szükséges munkálatok végrehajtásának biztosítása céljából **1914. június hó 21-én d. e. 9 órakor**, a vajdeji körjegyzői hivatal helyiségében tartandó, szóbeli és zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetünk. Ezen munkára vonatkozó tervrajz, költségvetés és vállalati feltételek az alulírott körjegyzői hivatalnál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Kikiáltási ár 15,385-56 K.

Ajánlattevők tartoznak a költségvetési összeg 10%-nak megfelelő bántpénzt készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a versenytárgyalás megkezdése előtt alulírottak kezéhez letenni.

Vajdej, 1914. május hó 25-én.

Danilezk Elek, **Nisztor Péter,**
körjegyző. 413 2—3 bíró.

2107—1914. tlkvi sz.

HIRDETÉMÉNY.

Perkász község telekkönyvi birtokszabályozás következtében a 2579—869. I. M. számú rendelet alapján általalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII., és az 1891. XVI. törv.-cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. törv.-cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közre:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-c. 15. és 17. §§-ai alapján ideértve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §§-aiban és az 1891. XVI. t.-c. 15. §-a a) pontjában foglalt kiegészítéseit, valamint az 1889. XXXVIII. t.-c. 7. §-a és az 1891. XVI. t.-c. 15. §. a) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. XXIX. t.-c. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket **hat hónap alatt, vagyis 1914. dec. hó 1. napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t.-c. 16. és 18. §-ának esetében ideértve az utóbbi szakasznak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat **hat hónap alatt, vagyis 1914. december hó 1. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be**, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik a telekkönyvi átalakítás tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. t.-c.

szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve vélik, ideérve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásaikat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz **hat hónap alatt, vagyis 1914. december hó 1. napjáig bezárólag nyújtsák be**, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltá után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokkal szerzett harmadik személyek sérelme uékkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben ezekhez egyszerű másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Szászváros, 1914. év április hó 15-én.

A kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság.
Dr. Balogh s. k. kir. járásbíró.A kiadmány hitelül: **Borsos Sándor,**
406 3—3 kir. telekkönyvvezető.**ELADÓ HÁZ!**

Szászvároson, Kovács-utca
9. sz. alatti ház a hozzátartozó melléképületekkel, szabad
közöből **örökáron eladó.**

Értekezhetni fenti szám alatt lakó tulajdonossal.

Baumann Gusztáv

kenyérsütődjé Szászvároson, Fótér 23. sz.

Alapított
1887. év-
ben.

Ajánlja friss péksüteményeit (kifli, zsemle, percc), valamint izletes kalácsait, kitűnő fehér és barna lisztből készített **házi komlós kenyereit**. Naponta kétszeri sütés. Nagy **liszt és korparaktár**. Megrendelt áruk kívánatra házhoz szállítanak. Tiszta kezelés, jól megsült áruk!
423 Gyors és pontos kiszolgálás! 2—

Tisztelettel: **Baumann Gusztáv** pék-mester.**KRISTÁLY**

gőzmosó és vegytisztító gyár, Kolozsvár.

Ruhafestés, vegytisztítás, gőzmosás.

Tisztelettel értesítjük, hogy **Szászváros** részére képviselőt létesítettünk és ennek vezetésével378 **NAGY SAMU** 6—6

uri szabó urat, akinek mindennemű szövetekből dusan felszerelt szabóüzlete van Vásár-u. 14. sz. alatt, biztuk meg. Elvállalunk női- és férfifelhőneműeket mosásra és vasalásra, felső ruhaneműeket (férfi és női öltönyöket) vegyileg tisztításra és festésre a legjobb kivitelben és előnyös árak ellenében.

Számos megbízást kér a

„KRISTÁLY“ gőzmosó-gyár, Kolozsvár.

Szászvárosi képv.: Nagy Samu férfi szabó

Csomagolás és szállítás díjtalan!

A ruhaneműek 8 nap alatt visszazárlítatnak.

MUSCHONG
BÜZIÁS

gyógyfürdője

A magyar Neuheim

Temesmegye. Idény május 15—okt. 1.

Természetes szénsavas-sósavas-rádiumforrásokkal. Elsőrangú gyógyhely páratlan hatással szívbántalmaknál, szívizom- és billentyűbajoknál, a véredények elmeszesedésénél, ideges szívbántalmaknál szívgyen-női bajoknál, idült lobok, izzadgeségnél, hószámvavaroknál, mányok, méhbetegedéseinek, **köszvény, reuma, idegbántalmaknál** idült (tabes), **vese és hólyagbajoknál** idült lob, hólyaghurut, prostabajok stb.

Természetes szénsavas-sósavas rádiumfürdők. Moorfürdők. Hidegvízgyógyintézet. Ivókúra. Röntgen és Zanderintézet. — Diétás konyha. — Kitűnő ellátás. Mérsékelt árak. Hivatalos fürdőorvos és igazgató főorvos:

Dr. Mahler Gyula

Fürdőorvosok: dr. Biasini Ferenc, dr. Porutiu Romulus, dr. Pataky Nándor, dr. Schopf József, dr. Sugár Rezső, dr. Glass Rezső, dr. Dian Miklós, dr. Borca Demeter, dr. Weisz Hermin.

412 Részletes prospektussal és felvilágosításokkal szívesen szolgál 2—3

a FÜRDŐIGAZGATÓSÁG, Buziásfürdő.

Transsilvania
szálloda, Szászváros

A mai kor igényeinek teljesen megfelelőleg berendezett étterem, hávéház Kitűnő borok, izletes és tiszta konyha, állandóan friss hordó és palacksör. Olcsó modern szobák. Bérkocsik állandóan kaphatók. Minden vonathoz omnibusz vagy kocsik. Hangversenyek, színelőadások, bálók megtartására modern diszterem.

380

6

Tisztelettel: **Haltrich Gusztáv** szállodás

T. C. Az első nagybaári kályha és schamotte gyár Nagy-

Baárban Hunyadmegyében ajánlja saját gyártmányait a n. é. közönségnek, u. m. **kályha-tűzhelyeket, kandallókat és takaréktűzhelyeket** minden színben és nagyságban régi vagy divatos stílusban. Jó munkáért, valamint tűzálló anyagért a gyár teljes felelősséget vállal öt éven át. **Falburkolatokat és fürdőkádakat valódi fayenceplattentől**, valamint mindennemű ezen szakmát érintő, javításokat is elvállalunk mérsékelt árak melletti gyors kivitelre.

Pontos és szolid kiszolgálást biztosítunk mindenfelé és kérjük n. b. megbízásaikat.

Teljes tisztelettel: **Első nagybaári kályha és Schamotte gyár Nagybaárban, (Hunyadm.)**

324 10—

KÉSZITEK

Előnyös
árak!

329 10-10

Pontos
szállítás!

cementcserepet, mely tűz és vízmentes, könnyebb mint az agyagcserep, mohamentes és folyton keményedik. Nálam kaphatók: folyosókra cementlapok, kerti utak és ágyások diszítésére való lapok mindenféle színben. Ugyszintén cementcsövek, vályuk és vasbeton oszlopok nagy választékban.

OPREAN GYÖRGY

első szászvárosi cement-cserep vállalata
Romoszhelyi-utca 3. Telefonszám: 7.

Schaner József

hentesmester, Városház-tér

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy hentes-üzletemet közvetlen a régi mellett levő új üzlethe-lyiségbe helyeztem át és azt a mai kor igényeinek megfelelően rendeztem be.

Naponta a következő friss áruk kaphatók: Parizer, vadász-kolbász, lengyel-kolbász, száraz-kolbász, nyári-szalámi, főtt-sonka, nyers füstölt sonka, főtt füstölt hus, nyers füstölt hus, disznófőcsaj, szalonna, zsír, tepertő, szafaládé, virsli. — Az áruk jóságáért kezeskedem! Pontos, szolid kiszolgálás!

Szives pártfogást kérve, maradtam tisztelettel

Schaner József
hentesmester. 365 7- Szászváros.

Andronye Péter

mészárosmester, Szászváros Schuster-u. 1.
Kún-kollegiumi konviktus hússzállítója.

341

9-

Ajánlja naponkint frissen vágott, tiszta-kezelésű marha, borju, sertés, bárány

hús árúit

Pontos kimérés! Tiszta kezelés!

o—o Jégsekreány! o—o

Kivánatra árut házhoz is szállítok!

Andronye Péter

mészáros, Schuster-u. 1. (Linda-féle ház).

Hiradó!

A hirneves
Nagyszebeni
Drei Eichen

> nevü barna <
maláta-sör

Hiradó!

☉ ☉
mely úgy a höl-
gyeknek, mint az
uraknak kedvenc
itala, minden jobb
vendéglőben és
üzletben palac-
konként 40 fillér
árban kapható!

387 5-

Főraktár: Kováltsik Simon vendéglősnél
Ország-út 9.

„GLORIA“ dupla maláta tápsör

A tordai sörgyár új sörkülönlegessége!

E sörkülönlegességünket
csakis eredeti gyári töltés-
ben hozzuk forgalomba!

A „GLORIA“ tápsör
Szászvároson **BAUM MI-
HÁLY** sörfőraktárosnál és

minden fűszer és csemege üzlet-
ben, nemkülönben italmerési he-
lyiségekben kapható. 386 5-

**Mendel Sörfőződe és Kereskedelmi Rész-
vénytársaság, Torda.**

Értesítjük a tisztelt sörfogyasztó közönséget,
hogy a közkedveltségnek örvendő

„GLORIA“ dupla maláta tápsörünket
ismét forgalomba hoztuk. — Felhívjuk a tisztelt
sörfogyasztó közönség figyelmét e sörkülön-
legességünknek *kiválóan dúsz maláta*
tartalmára s így ennek *különösen nagy*
tápértékére. Orvosi szaktekintélyek e sört
nemcsak frissítő és étvágygerjesztő hatásánál
fogva ajánlják, hanem ideges bántalmak s ál-
matlanság ellen, valamint elsőrangú tápértéké-
nél fogva üdülő betegeknek és gyengélkedők-
nek állandóan és sikeres eredménnyel rende-
lik. — *Hízókuránál és szoptatásnál* nél-
külözhetetlen.

A „GLORIA“ dupla maláta tápsöréről

Dr. Rigler Gusztáv a közegészségtan ny.
rendes tanára Kolozsvárt úgy nyilatkozik, hogy
a *külföldi s hazai* dupla malátasörök közül
kittünik, amit a kolozsvári *állami vegyke-
sérleti állomás* vegyelemzése is megerősít.
Sörgyárunkat a múlt évben a technika legújabb
vivmányainak felhasználásával egész ujjonnan
berendeztük, a legmodernebb maláta-gyárral
kibővítettük és az üzem élére egy elsőrangú
külföldi szaktekintélyt állítottunk. Ez tette le-
hetővé, hogy olyan kittinő sört tudunk előál-
lítani, mint amilyen a

„GLORIA“ dupla maláta tápsör,
mely rövid idő alatt a sörfogyasztó közönség-
nek kedvencévé vált és ott, ahol forgalomba
hoztuk, a legjobb ehez hasonló minőségű kül-
földi söröket is kiszorította.

„Lobstein“ antinicotin
szívarkahüvely a legjobb.

Kizárólag csakis a M. Kir. dohány
nagy- és különlegességi tőzsdében
kapható, Szászvároson. 112 34-52

„ERZSÉBET“-MOZI A KÖZPONTIBAN

Vasárnap, 1914.
június hó 7-én
két előadást tart
d. u. 4, este 8 óraker

KOSSUTH FERENC TEMETÉSE

rendkívüli külön előadáson bemutatva 2 és fél óraker.

Ezenkívül aktuális és természeti színes felvételek. Beléptidij összes helyeken 20 fillér.

D. u. 4, este 8^{1/2} óraker 2 fényes előadás, szenz. műsor

Jegyek előre válthatók
MÜLLER V. T.
virágüzletében,
a Főtéren. o-o

MARGEL N.

órás és ékszerész (Centrál-szálloda mellett)

SCHAFFHAUSEN,
OMEGA,
DOXA, ZYMA,
PRECIZIÓ
ÓRAK

Ajánlja dusan felszerelt raktárát. Nagy választék arany és ezüst órákból, láncokból, gyűrűkből, fülbevalókból, karkötőkből. Brilláns-függők és gyűrűk a legszebb kivitelben.

Mindennemű javítás elvállaltatik! Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek!
325 10-

Olcsó árak!

Tisztelettel jelentem a n. é. közönségnek, hogy cipőraktáromat tetemesen kibővíttem. Dusan felszerelt raktáromban

VALÓDI
amerikai, box, schevraux
CIPŐK

kaphatók. (Férfi, női és gyermekcipők). Váscipőkben nagy választék és különlegesség

Magamat a nagyérdemű közönség pártfogásába ajánlván, maradtam teljes tisztelettel:
NUSSBAUM MÁNÓ
SZÁSZVÁROS, FŐTÉR.

Pontos kiszolgálás!

301

12-26

Szászvárosi Könyvnyomda**Részvény-Társaság**SZÁSZVÁROS
Klastrom-u. 1. sz.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát u. m.: eljegyzési- és esküvői kártyáit, mindennemű díszes meghívóit és nyomtatványait

361 7-10

Javításmentes tetőfedések és falburkolások
Eternit
PALABOL

Csak akkor valódi na minden lapon az

Eternit
törvényileg védett szövevényes dob- bornyomásban látható

ETERNIT-MŰVEK
HATSCHÉK LAJOS
BUDAPEST
VI. ANDRÁSSY-UT 33.
GYÁR: NYERGESÚJFALU

KÉRJEN
MINTÁT ÉS ÁRJEGYZÉKET.

Elárusító: **BAICU C.****Kiadó****Szászvároson, Kórház-utca**

1. sz. a. 5 szoba, kamara, 2 konyha, pince, szin, nagykertből álló családi lakás. — Értekezhetni: **Brassai R. Arthur** bórkereskedővel Szászváros. Ugyanott 10 lóerős jókarban levő benzinmotor és „Kirchner“ gyártmányu **asztalos-gépek eladók.** 403 3-3

Kitünő izletes jó házi-koszt olcsón kapható a Müller-féle vendéglőben Ország-ut 10. 277 8--

HARRY LEATHER POLISH!
AZ URI VILÁG!
cipőtisztító szere

Kapható 60 filléres és 1 koronás dobozokban
Szászvároson ROTH VICTOR
411 **bórkereskedőnél.** 2-5

Nagybani szétküld. telep: Reiter és Társa Budapest, VII.

BENKŐ áruház

az egyedüli áruház, hol a legjutányosabban szerezheti be áruszükségletét. Nagy választék kész férfi-, fiu- és gyermek-ruhákban, felöltőkben, kosztümökben, cipőkben, kalapokban, valamint mindennemű férfi divatcikkben. Továbbá női curenis árukban, u. m.: szövetek, színes selymek, kretonok, zefirek, vásznak, paplanok, függönyök, szőnyegek, gyermek-ruhácskák, ernyők, utazókosarak és minden e szakmához tartozó árucikkek. — Ajánlja a cég 216 23-52

modern szabótermét,

hol méret után a legizlésebb férfi-ruhákat készítenek **BENKE EDE** szabó-mester ur vezetése alatt.

Tisztelettel

BENKŐ áruház.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú portland-cementet ajánl olcsó áron a

Portland-Cementgyár, Kugler és Társai
Brassóban. Itt helyben kapható **M. G. Zobel** cégnél.

NYOMATOTT A SZÁSZVÁROSI KÖNYVNYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG QYORSSAJTÓJÁN 1914.